YEŞİL ATÖLYE

Yeşil Atölye tanımı; geri dönüşüme önem veren, yerel hammaddeler kullanarak, karbon ayak izini olabildiğince azaltan üretim alanı.

Her ne kadar endüstriyel tesisler ile karşılaştırıldığında bizim atölyelerimiz doğaya çok az zarar verse de bireysel olarak bizler de elimizden geleni yapmalıyız. Bilinçli bir "yeşil atölye" olmak, bir yandan doğayı korurken, bir yandan da kendi bütçemize de destek olacaktır.

Elektrik, su, geri dönüşümlü malzememeler

görselhttps://tr37.behot.shop/temiz-ve-yenilenebilir-enerji-kaynaklar%C4%B1-c-20828.html alınmıştır

Elektrik yüksek karbon ayak izi olan bir üretimdir. Elektrik sarfiyatını düşürmek karbon ayak izimizi azaltır, atölyemizdeki fırın en büyük elektrik tüketicisi olduğundan fırın seçerken dikkat etmemiz gerekenler var. Alabildiğimiz en kalın cidarlı (tuğlalı) fırını seçmeliyiz, fırın yüksek sıcaklıklara çıkabilecek şekilde tasarlanmış olmalı, olabildiğince küçük boy bir fırın seçin, böylece hiçbir zaman fırınınız tam dolmadan yakmak zorunda kalmazsınız. Voltaj düşmeleri fırınınızın daha uzun çalışmasına neden olur. Voltaj düşmelerinden korunmak için fırınınızı az enerji tüketilen zamanlarda ateşleyin. https://ceramicartsnetwork.org/daily/article/Three-Helpful-Tips-for-Operating-a-Sustainable-Pottery-Studio
Ayrıca az elektrik sarfetmek için pişirimlerimizi olabilecek en sıcaklıklarda yapmalıyız. Alternatif yakıtları da değerlendirebiliriz. Örneğin ABD'de Shippensburg Universitesi'nde atık mutfak yağlarıyla ısıtılan bir fırın yapmışlar.
https://ceramicartsnetwork.org/daily/article/Lets-Have-a-Discussion-Sustainability-in-the-Ceramic-Studio
Atölyelerimizdeki bir başka önemli girdi sarf malzemeleri; killer, sırlar… Sarf malzemelerinde olabildiğince yerli ve yerel ürünleri tercih etmeliyiz. Çamurlar, sırlar, çamur ya da sır yapımında kullandığımız hammaddeler ne kadar yerelse karbon ayak izleri de o dendi küçük olacaktır. Sır kimyasını biraz bilmek, bize kullanmamız gereken ithal hammaddelerin, yerel ürünlerle değiş tokuş edilebilmesi becerisini kazandırır.

Kağıt bez vs destekleyici malzeme kullanımında her zaman geri dönüşümden gelen malzemeleri tercih etmeliyiz. Örneğin kağıt çamuru hazırlarken, tuvalet kağıdı yerine atılacak yumurta kartonlarını veya okunmuş gazeteleri kullanabiliriz.
Gelelim suya… Ne kadar az su kullanırsak o kadar iyi; hiçbir zaman musluktan akan suyu doğrudan kullanmamalıyız, bir kap içine su koyarak su ihtiyacımızı kolaylıkla giderebiliriz. Örneğin yıkama yaparken sıralı bir kaç adet su kabı kullanmak işimizi kolaylaştıracaktır. Sırasıyla bir kapta durulayarak diğer kaba geçebiliriz. Böylece gitgide daha temiz suyla durulan aletlerimiz tertemiz olacaktır. Sonrasında suyu biraz bekletmek içindeki ağır partiküllerin dibe çökmesini sağlayacak, üstte kalan temiz suyu sifonlayıp çekerek tekrar

tekrar kullanabiliriz. Bu şekilde durgun su kullanmak su sarfiyatını azalttığı gibi, su giderlerinizin tıkanmasını da önler.

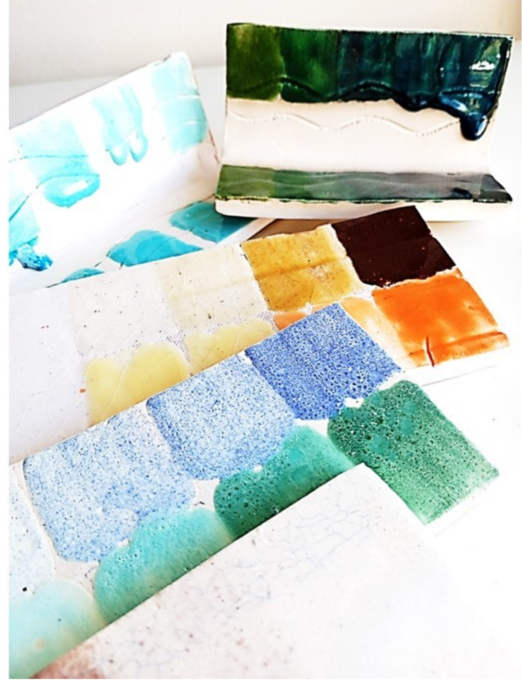

Çamur Dönüşümü

Çamur dönüşümü; dip alma artıkları, çatlak, sorun çıkaracak, işe yaramaz parçalar pişirilmeden kırılıp geri dönüşüme atılmalı. Bir kovada biriktirilip iyice kuru hale geldiklerinde suya basılmalıdır. İçine yıkama suyunun dibinde biriken çökeltileri ve torna çekerken biriken killi dip sularını da katmalıdır. Bu gibi çökelti sularında en ince kil partikülleri bulunur. Bu suları çamur dönüşümünde kullandığımızda çamurumuzdaki partikül büyüklüğü dengesini korumuş oluruz.
Bundan sonra bir bez torbada süzdürülen ve alçı levha üzerinde uygun neme getirilip yoğurulan çamur yeniden kullanılabilir.
Ancak bir kaç kez dönüştürülen çamur yeni çamur gibi olmaz, eğilip büküldüğünde çatlaklar oluştuğunu, eskisi gibi kolay şekil almadığını görürüz. Bu çamurun plastikliğini kaybetmesidir. (İngilizcede short clay olarak adlandırılıyor) Çamurumuzun yeni çamur gibi plastik olması için, dönüştürürken içine yarı yarıya yeni çamur katmalıyız.
Aslında çamur dönüştürme konusu başlı başına bir yazı olabilecek kadar incelikli, isterseniz ayrıntıları başka bir yazıda sizlerle paylaşayım..
ABD'de Oregon Üniversite'nde artık çamurları atmamak için, başlattıkları bir proje var. Bunları biriktirip taban seramiği yapıyor ve bunları ihtiyaç sahiplerine ücretsiz olarak dağıtıyorlar. Oregon'da üniversite çevresindeki bir çok evin bahçesinde bu taban tuğlalarından kullanılmış. Ayrıntıları okumak isterseniz linki burada.
https://ceramicartsnetwork.org/daily/article/Lets-Have-a-Discussion-Sustainability-in-the-Ceramic-Studio
Kil doğal bir malzeme, kendi çamurumuzu kendimiz doğadan da toplayabiliriz. Bazı seramikçiler kendi çamurlarını killi dere yataklarından vs. toplamaktadır. 8 Mart 2024'te yayınlanan Ankara'dan Seramik Sohbetleri'nde konuğumuz olan Toprak Sencer bize doğal kil toplamanın inceliklerini anlatmıştı. İzlemek isteyenler için linki burada.
https://youtu.be/BYkJDJtmyGE Dikkat edilecek noktalar toplanan kilin çok iyi süzülerek,

içindeki yabancı maddelerden ayrıştırılmasıdır. Bu konuda tecrübeli seramikçiler toplanan kile yarı yarıya satın alınmış yeni kil katılmasını da öneriyor.

Kendi sırımızı yapabiliriz, sırları dönüştürebiliriz

Sırımızı kendi atölyemizde kendimiz imal etmek, çok ekonomik olduğu gibi ambalajlanma, taşıma vb. aşamaları elimine ettiği için çok yeşil bir eylemdir. Piyasada bolca bulunan sır reçetelerinin hammaddelerini edinerek, sır yapmaya hemen başlayabilirsiniz. Ya da sır yapımı konusunda bilgi edinmek isterseniz, bu konudaki yayınları okuyabilir veya eğitimlere katılabilirsiniz.

Artan sırları asla atmayın onları dönüştürebilirsiniz. Hem kendi yaptığınız hem de satın aldığınız sırları geri dönüştürmek mümkün. Sırlama yaptığınız kapların diplerinde kalan sırlar, fırçalarınızı yıkadığınız su, püskürtme kabı içinde biriken, sır denemelerinden artan sırlar, başarısız sır denemeleri, hepsini bir kap içinde biriktirin. Belli bir miktara ulaşan toplama sırı bir deneme tabletine sürülerek sır fırınında pişirin. Çıkan sırın güzelliğine inanamayacaksınız. Sizinki güzel çıkmadı mı? Sır biriktirmeye ve denemeye devam edin. Eğer sırlarla ilgili teorik bilginiz varsa bu sırları değiştirerek, kendi isteğinize göre düzeltebilirsiniz de…

Olgunlaşmayan sır denemelerinden artan sırlar, fazla akıcı olduğu için kullanılamayacak sırlar, asla atılmaz. Bunları düzgün olgunlaşan sırlar üzerine ikinci bir kat olarak uygulayarak değerlendirebilirsiniz. Bu uygulamayla olgunlaşmamış sırlarla toplanmalı sır etkisi, akıcı sırlarla renk geçişleri elde edebilirsiniz. Bunlar da başlı başına birer yazı konusu.
Gelelim pişirimi tamamlandıktan sonra istenmediği anlaşılan seramik parçalara. Hatalı, kırık, kullanılmayacak durumdaki pişmiş toprak ürünler kırılıp ufalanarak inşaat işlerinde kullanılabilir. ABD'da Humbolt State Universitesi çalışmalar sırasında üretilen hatalı seramik parçaları, hatta inşaatlardan çıkan lavabolar, klozetler vs. kırılıp ufalanarak tekrar mıcır olarak değerlendirilmesi için bir program geliştirmiş. Toplanan parçaları yılda iki kez bir kırım tesisine taşıyarak dönüştürüyorlar. https://ceramicartsnetwork.org/daily/article/Lets-Have-a-Discussion-Sustainability-in-the-Ceramic-Studio Ancak bu tarz hizmet veren bir yerel tesis burada bilmiyorum.

Gelelim atölyemizin demirbaş, araç gereçlerine. Alet satın alırken, kaliteli ve uzun ömürlü olanları tercih etmeliyiz. Mümkünse yerel üreticilerin ürünlerini kullanmalıyız.

Bahsettiğim bu bir kaç basit önlemle, hem karbon ayak izimizi azaltır, hem de kendi bütçemizi koruruz. Böylece biz de karınca kararınca dünyamızın korunmasına destek olabiliriz. Dönüşüme başladığımda seramiğin aslında doğa gibi bir döngüde işlediğini fark ettim. Eminim, her atölyede kullanılan kim bilir ne farklı yeşil önlemler vardır. Ben de sizlerden öğrenmek isterim.